

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Протокол № 9 від «10» 04 2026 року

Голова Вченої ради, Президент ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Ростислав ЩОКІН

ПОЛОЖЕННЯ

про реалізацію здобувачами вищої освіти права на вільний вибір
навчальних дисциплін у «Приватному акціонерному товаристві «Вищий
навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Введено в дію:

наказ № 66/30 від «16» 04 2026 року

Ректор ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Кирило МУРАВІЙОВ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (далі – Положення) регламентує порядок забезпечення здобувачам вищої освіти права вільного вибору навчальних дисциплін в ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (далі-Академія) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

1.2. Положення забезпечує умови для формалізації процедури:

- формування та доведення до відома здобувачів всіх рівнів вищої освіти (далі -здобувачі освіти) переліку навчальних дисциплін вільного вибору;
- здійснення вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін із сформованого кафедрами Академії переліку вибіркових дисциплін загальної підготовки та переліку вибіркових дисциплін професійної підготовки.

1.3. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить не менше 25% загального обсягу відповідної освітньої програми за якою навчається здобувач на відповідному рівні вищої освіти (для регульованих спеціальностей не менше 10%), від загальної кількості кредитів ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System Європейська кредитно-трансферна накопичувальна система) за відповідною освітньою програмою та навчальним планом.

1.4. Вибір здобувачами освіти навчальних дисциплін створює умови для наступних цілей:

- формування індивідуальної освітньої траєкторії навчання;
- поглиблення результатів навчання та спеціальних (фахових, професійних) компетентностей в межах спеціальності або споріднених спеціальностей;
- набуття soft skills, зумовлених цілями освітньої програми, подальшою професійною діяльністю і забезпечення особистісного розвитку відповідно до власних потреб та інтересів.

1.5. Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає силабус/робоча програма навчальної дисципліни і він повинен враховувати вимоги до актуальності, наукоємності, практичної спрямованості та рівня вищої освіти.

1.6. Загальний обсяг та обсяг аудиторних занять, форма семестрового контролю навчальних дисциплін вільного вибору для конкретного семестру визначаються освітньою програмою та відповідним навчальним планом.

1.7. Здобувач освіти обирає дисципліни відповідно до навчального плану, за яким він навчається, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру.

1.8. У навчальному плані окрім обсягів та семестрів вивчення вибіркових дисциплін, як правило, зазначають Каталоги з яких обираються дисципліни: Загальноакадемічний каталог вибіркових навчальних дисциплін (далі – ЗАК) та/або Фаховий каталог вибіркових навчальних дисциплін (далі – ФК).

1.8.1. Кожен Каталог є систематизованим анотованим переліком навчальних дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня вищої освіти.

1.8.2. Формування Каталогу має відповідати принципам альтернативності, змагальності та студентоцентризму.

Дисципліни можуть вважатися вибірковими лише якщо вони є такими з точки зору здобувача вищої освіти. Не припустимим є нав'язування певних вибіркових дисциплін в інтересах окремих кафедр чи певних стейкхолдерів. Допускається агітація (рекламування) вибіркових навчальних дисциплін.

1.9. Здобувач має право вибирати навчальні дисципліни з переліків загальноакадемічного каталогу (ЗАК) та фахового каталогу (ФК) усіх ОП, що пропонуються Академією/Інститутом за різними рівнями вищої освіти, з урахуванням пререквізитів (передумов вивчення дисципліни).

1.10. Не дозволяється включати до Каталогів навчальні дисципліни з тотожними назвами, що викладаються декількома кафедрами та викладачами з різних кафедр.

1.11. Завідувачі кафедр, що пропонують вибіркові дисципліни, своєчасно забезпечують підготовку силабусів, робочих програм навчальних дисциплін, методичних і організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркових дисциплін.

1.12. Результати вибору здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін вільного вибору зазначаються в його індивідуальному навчальному плані.

Навчальні дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Обсяг кожної з вибіркових дисциплін уніфікований і становить **3 (три)** кредити ECTS з формою семестрового контролю - **залік**.

2.2. У вибіркових дисциплінах не допускається використовувати курсові роботи/проєкти.

2.3. Обсяг, види аудиторних занять та контрольні заходи з вибіркових навчальних дисциплін визначаються відповідним навчальним планом.

2.4. Вибір вибірових навчальних дисциплін здійснюється у кожному семестрі на наступний семестр за організаційною участю деканатів і гарантів.

2.4.1. Терміни проведення процедур вибору студентами навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу) формування груп студентів.

2.4.2. Студенти реалізують своє право вибору навчальних дисциплін, як правило на початку семестру, який передує семестру, під час якого передбачене їх вивчення.

2.4.2.1 Для студентів, які навчаються за освітніми програмами, згідно з якими заплановано вільний вибір навчальних дисциплін у першому навчальному році, вибір організовується впродовж перших двох тижнів навчання.

2.5. У Каталогі надається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити (вимоги до початку вивчення дисципліни) і результати навчання дисципліни, обсяг в кредитах ECTS, кафедра яка забезпечує викладання та інше.

2.6. До Загальноакадемічного каталогу (ЗАК) входять вибірові дисципліни, які формують:

- світогляд та соціальні навички (soft skills);
- здібності до інновацій;
- ціннісно-мотиваційний аспект;
- гуманітарні, соціально-комунікативні, когнітивні, інформаційно-комунікаційні навички;
- особистісні якості та емоційний інтелект.

Порядок формування Загальноакадемічного каталогу (ЗАК) вибірових навчальних дисциплін:

2.6.1. Щорічне оновлення ЗАК організовує Департамент навчально-методичного забезпечення та якості освіти Академії за наступною процедурою:

2.6.1.1. Впродовж першого місяця навчального року кафедри, що пропонують навчальні дисципліни для ЗАК, надають до Департаменту навчально-методичного забезпечення та якості освіти анований перелік відповідних дисциплін та їх методичне забезпечення.

2.6.1.2. До кінця осіннього семестру Департамент навчально-методичного забезпечення та якості освіти здійснює експертизу наданих матеріалів та формує проєкт ЗАК вибірових навчальних дисциплін для його затвердження Науково-методичною радою Академії.

2.6.1.3. До початку весняного семестру затверджений Науково-методичною радою Академії ЗАК вибірових навчальних дисциплін розміщується на сайті Академії для загального ознайомлення.

2.6.2. Перелік та анотації навчальних дисциплін ЗАК вносяться до відповідної інформаційної системи Академії.

2.6.3. До ЗАК включаються виключно ті вибіркові навчальні дисципліни, які пропонуються для всіх галузей знань без обмежень або для всіх спеціальностей декількох споріднених галузей знань, крім тих, для яких ці навчальні дисципліни відносяться до професійних.

2.7. До **Фахового каталогу (ФК)** входять вибіркові навчальні дисципліни галузево-професійного спрямування зі спеціальностей Інститутів, що дозволяють отримати професійні навички з певної галузі знань, та навчальні дисципліни професійного спрямування (програмні вибіркові компоненти), що сприяють поглибленій підготовці за освітньою програмою й закріплюють набуті фахові компетентності, відповідно стандартів вищої освіти або Національної рамки кваліфікацій (НРК). При формуванні ФК слід враховувати, що частина дисциплін може бути доступною для вивчення здобувачами освіти, що навчаються за іншими освітніми програмами Академії.

2.7.1. Основними критеріями для формування ФК вибіркових навчальних дисциплін є:

2.7.1.1. Попит здобувачів освіти

2.7.1.2. Затребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі економіки, напрямку наукових досліджень, попиту на відповідні компетентності на ринку праці тощо).

2.7.1.3. Кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, відгуки здобувачів щодо якості викладання).

2.7.1.4. Навчально-методичне забезпечення (силабус, підручники, навчальні посібники тощо).

2.7.1.5. Інформаційно-дидактичне забезпечення (презентації, відео-матеріали, демонстраційні матеріали, зразки тощо).

2.7.1.6. Матеріально-технічне забезпечення (наявність обладнання / програмного забезпечення для проведення лабораторних робіт, комп'ютерних практикумів тощо).

Порядок формування ФК вибіркових навчальних дисциплін:

2.7.2. Не допускати наявності дисциплін, що мають фактично тотожний, або дублюють навчальний матеріал обов'язкових дисциплін.

2.7.2.1. Перелік навчальних дисциплін ФК формується за ініціативою кафедри, з врахуванням попиту студентів, з урахуванням того, що кількість та різноманітність запропонованих дисциплін буде достатньою для забезпечення здобувачам освіти реального вибору.

2.7.2.2. Сформовані ФК, подаються на розгляд Науково-методичної ради Академії для їх затвердження.

2.7.2.3. Затверджені в установленому порядку ФК розміщують на офіційних сайтах відповідних навчальних підрозділів для ознайомлення здобувачів освіти.

2.7.3. За підготовку та актуалізацію ФК з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм несуть відповідальність завідувачі кафедри, групи забезпечення освітніх програм та гаранті освітніх програм.

2.8. За відповідність встановленим критеріям, зміст та реалізацію вибіркового навчального дисциплін в освітньому процесі несе відповідальність завідувач кафедри, за якою закріплено її викладання. Завідувачі відповідних кафедр, які пропонують включення вибіркового навчального дисциплін до каталогів, організовують та здійснюють контроль за підготовкою силабусів, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркового навчального дисциплін, оприлюднення силабусу, інформації про вибіркoву навчальну дисципліну на сайті кафедри, реалізацію методів навчання та викладання, задекларованих у пропозиціях до каталогів вибіркового навчального дисциплін.

2.9. Як правило, каталоги вибіркового дисциплін мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм та, зокрема, отриманих від здобувачів та інших стейкхолдерів побажань та зауважень, результатів опитування здобувачів щодо організації їх вивчення, результатів моніторингу ринку праці тощо. Перегляд каталогів може здійснюватися: за ініціативою робочої (проектної) групи освітньої програми, кафедр, зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів.

2.10. Виключенню з каталогів вибіркового навчального дисциплін підлягають навчальні дисципліни, які мають негативні відгуки здобувачів освіти щодо якості викладання, а також дисципліни, що не були обрані здобувачами протягом останніх двох років чи відсутності кваліфікованого НПП.

ІІІ. ПОРЯДОК ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Директор/декан Інститут/ декан факультету на початку навчального року організовує ознайомлення здобувачів освіти із їх правами щодо вільного вибору вибіркового та порядком такого вибору.

3.2. Щорічно директори навчально-наукових інститутів Академії, декани, завідувачі кафедр та науково-педагогічні працівники, гаранті освітніх програм,

фахівці навчально-наукових інститутів організовують інформаційно-роз'яснювальну та організаційну роботу щодо належної реалізації права здобувачів освіти на вільний вибір навчальних дисциплін, у тому числі:

3.2.1. Проводять ознайомлення здобувачів першого року навчання з особливостями освітнього процесу та структури навчальних планів у розрізі обов'язкових та вибіркових складових, у т.ч. забезпечують їх реєстрацію в інформаційному електронному середовищі Академії.

3.2.2. Організують проведення роз'яснювальної роботи зі здобувачами освіти щодо наявних в Академії процедур формування каталогів вибіркових навчальних дисциплін та особливостей здійснення їх вибору (порядку, строків, формування груп для вивчення вибіркових дисциплін тощо).

3.2.3. Забезпечують консультування здобувачів освіти з питань вибору навчальних дисциплін, оперативну інформаційну підтримку процедури вибору.

3.2.4. Проводять інформаційну кампанію для поглибленого ознайомлення здобувачів освіти з вибірковими навчальними дисциплінами шляхом зустрічей, презентацій цікавих матеріалів з контенту тієї чи іншої вибіркової дисципліни.

3.3. Здобувач освіти має право вибрати будь-яку навчальну дисципліну з каталогів вибіркових навчальних дисциплін при дотриманні всіх обмежень, зазначених в анотації до навчальної дисципліни, та за умови, що дисципліна відсутня в навчальному плані його освітньої програми та раніше не вивчалася.

3.4. Процедура вибору навчальних дисциплін із ЗАК та ФК здобувачами освіти реалізується через інформаційну систему Академії, а у разі технічних проблем (збоїв, кібератак, тощо) у довільному форматі ініційованому деканатами та студентським самоврядуванням:

3.4.1. Відбувається реєстрація здобувачів освіти в інформаційній системі.

3.4.2. Здійснення здобувачами освіти вибору навчальних дисциплін із ЗАК та ФК.

3.4.3 Терміни обирання вибіркових навчальних дисциплін визначають декани.

Здобувачі заочної форми навчання можуть здійснювати свій вибір під час заліково-екзаменаційної сесії поточного навчального року на наступний семестр.

3.4.4. Попереднє опрацювання результатів вибору, формування навчальних груп/потоків для їх вивчення. Етап виконується відповідальною особою від навчального підрозділу – адміністратором інформаційної системи на рівні навчально-наукового інституту/факультету, враховуючи встановлену мінімальну чисельність студентів в навчальній групі/поточі.

3.4.4.1. Нормативна чисельність здобувачів освіти у навчальній групі для вивчення вибіркових навчальних дисциплін за очною формою навчання має бути не менше:

- 12 осіб для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- 9 осіб для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3.4.4.2. Дозволяється формування навчальних груп різних років навчання для вивчення вибірових дисциплін з ФК.

3.4.4.3. Здобувач освіти третього освітньо-наукового рівня має право на вибір навчальних дисциплін, що забезпечують набуття знань і здібностей у вузькій спеціалізації, релевантній для конкретного дисертаційного дослідження чи наукового напрямку здобувача. Для вивчення таких дисциплін мінімальна чисельність груп, як правило, не встановлюється. Мінімальна чисельність групи для вивчення дисципліни з ЗАК становить 5 осіб. Здобувачеві може бути відмовлено в реалізації його вибору дисциплін ЗАК якщо кількість здобувачів, які зробили однаковий вибір, є меншою 5 осіб, та запропоновано науковим керівником зробити новий вибір з дисциплін ФК.

3.4.4. Підтвердження здобувачу освіти його вибору навчальних дисциплін або повідомлення про неможливість формування групи/потоків для вивчення обраної ним навчальної дисципліни та переведення на другу хвилю вибору.

3.4.4.1. В разі неможливості формування навчальних груп нормативної чисельності для вивчення певної навчальної дисципліни, здобувачам повідомляється про неможливість реалізації їхнього вибору і надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп.

Також, здобувачеві освіти може бути відмовлено в реалізації його вибору й запропоновано зробити новий вибір, якщо:

- він раніше вивчав аналогічну дисципліну;
- наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які здобувач може опановувати одночасно, та/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю.

На цьому етапі будь-який здобувач освіти може змінити обрані ним навчальні дисципліни, якщо це не призводить до зменшення кількості вже сформованих груп для вивчення вибірових дисциплін. Етап контролюється управлінням організації освітнього процесу із метою забезпечення участі здобувачів освіти у процедурі повторного вибору навчальних дисциплін.

Зазначені обмеження не застосовуються для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Їх вибір може бути спрямований за індивідуальним напрямом наукової роботи.

3.4.5. Другий етап вибору – здійснення здобувачами освіти вибору зі скоригованого переліку навчальних дисциплін.

3.4.6. Остаточне опрацювання результатів вибору дисциплін (фіксація результатів вибору) та корегування складу навчальних груп/потоків для їх вивчення.

3.4.6.1. Остаточна інформація стосовно обраних здобувачами освіти дисциплін, кількості потоків, груп, їхній особовий склад тощо, передається адміністратором інформаційної системи:

- до деканатів для формування індивідуальних планів здобувачів;
- на кафедри, що забезпечують викладання навчальної дисципліни, для формування навчального навантаження науково-педагогічних працівників.

3.5. Якщо здобувач освіти не визначився з переліком вибіркових навчальних дисциплін та не реалізував свій вибір у визначені строки, директор навчально-наукового інституту/декан факультету/завідувач відповідної кафедри, за погодженням з деканом факультету / завідувач аспірантури та докторантури здійснює запис такого здобувача освіти до певної групи самостійно з урахуванням кількісних показників здійснення вибору іншими здобувачами освіти, які будуть необхідними для оптимізації кількісного складу навчальних груп/потоків для вивчення вибіркових дисциплін. Здобувач має бути повідомлений про таке рішення.

3.6. Здобувач освіти в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення обраної ним дисципліни. Особиста відмова від вивчення дисципліни є грубим порушенням навчальної дисципліни, спричинить академічну заборгованість, що є підставою для відрахування здобувача освіти за невиконання індивідуального навчального плану.

3.7. Якщо здобувач освіти із поважної причини не зміг обрати навчальні дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документи, які засвідчують поважність причин. Заява на зміну вибіркової дисципліни у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше ніж за 2 тижні до початку семестру, в якому викладається ця дисципліна.

3.8. У випадку поновлення, переведення здобувача освіти, допуску його до занять після завершення академічної відпустки вибір дисциплін здійснюється відповідно до навчального плану з переліку дисциплін за якими сформовано навчальні групи/потоки на поточний навчальний рік та з урахуванням діючого розкладу занять.

3.9. Не допускається зміна обраних навчальних дисциплін після початку їх вивчення.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення набирає чинності з дати затвердження Вченою радою ПрАТ «ВНЗ «МАУП» та введенням у дію наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і затверджуються Вченою радою ПрАТ «ВНЗ «МАУП» та вводяться в дію наказом ректора. У тому ж порядку Положення скасовується.

4.3. У разі наявності розбіжності між Положенням та документом, на який Положення посилається, вважати чинною більш пізню редакцію.

4.4. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи ПрАТ «ВНЗ «МАУП» відповідно до їх функціональних обов'язків.